

**„Dziecko małe, lekkie, mniej go jest.
Musimy się pochylić, zniżyć ku niemu”**

Janusz Korczak

Drogi RODZICU,

Twoje dziecko kończące szkołę i wchodzące na rynek pracy,
powinno być przygotowane do planowania kariery zawodowej,
a podejmując decyzje winno brać zawsze pod uwagę swoją wiedzę,
umiejętności, zainteresowania, mieć na uwadze swój potencjał intelektualny
i społeczny oraz czuć odpowiedzialność za własne decyzje.

By tę wiedzę uzyskać, winno ono przejść przez proces jaki nazywamy
doradztwem edukacyjno-zawodowym.

Dynamika zmian na współczesnym rynku pracy, zdolność i umiejętność elastycznego dostosowania się do wymogów i oczekiwań pracodawców sprawiają, że **planowanie kariery zawodowej** przez młodego człowieka nabiera coraz większej wagi.

Dlatego też dzieci i młodzież powinny uczestniczyć w zajęciach z **doradztwa zawodowego** w szkole.

ETAPY

Etap I – preorientacja zawodowa dzieci w przedszkolu oraz w klasach I–IV

Obejmuje poznanie pracy w wybranych zawodach.

Rodzice i szkoła kształtują właściwe postawy
dziecka wobec pracy ludzkiej, zapoznają się
z różnorodnymi zawodami, szczególnie tymi
z najbliższego otoczenia dziecka,
zawodami ich rodziców i najbliższej rodziny.

Etap II – orientacja zawodowa dzieci w klasach V–VI

Polega na wstępnej analizie znaczenia pracy w życiu osobistym człowieka i w życiu całych społeczeństw oraz organizacji pracy i jej efektów na przestrzeni czasu.

Podczas lekcji przedmiotowych dzieci wstępnie poznają i oceniają różne cechy, własne możliwości i preferencje, potrzebne do wyboru kolejnego etapu kształcenia.

Etap III – doradztwo zawodowe w klasach VII-VIII/gimnazjum

Obejmuje opisy zawodów, klasyfikacje zawodów, zagadnienia dot. rynku pracy, działalności wolontariackiej.

Młodzież uczy się podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych, poznaje siebie, własne uzdolnienia

i zainteresowania prowadzące do świadomego wyboru szkoły i zawodu.

Uczniowie otrzymują informację edukacyjno-zawodową

potrzebną do wyboru szkoły ponadpodstawowej/ponadgimnazjalnej:

ogólnokształcącej lub zawodowej.

Etap IV – doradztwo zawodowe w szkole ponadpodstawowej/ponadgimnazjalnej

Obok uczenia umiejętności określania własnych predyspozycji i cech osobowościowych, ma za zadanie kształtowanie umiejętności poruszania się po rynku pracy.

Ponadto prezentowania swoich kwalifikacji i możliwości, stałej gotowości do podnoszenia swojej wiedzy i doskonalenia umiejętności, także wolontariackich.

Szkoła przygotowuje do świadomego, trafnego wyboru kierunku studiów wyższych oraz do aktywnego wejścia na rynek pracy.

Absolwent...

- zna kryteria przyjęć do szkół,
- zna strukturę szkolnictwa ponadgimnazjalnego/ponadpodstawowego,
- samodzielnie szuka informacji i korzysta z różnych dostępnych źródeł informacji,
- zna siebie, swoje upodobania, mocne i słabe strony oraz własne predyspozycje do wykonywania zawodu,
- zna czynniki niezbędne do podjęcia prawidłowej decyzji o wyborze zawodu,
- zna zawody i ich podstawowe podziały,
- umie kompletować niezbędną dokumentację, napisać podanie, CV, list motywacyjny,
- wie, gdzie szukać pomocy w wyborze zawodu, szkole i planowaniu kariery zawodowej,
- posiada informacje o funkcjonowaniu rynku pracy,
- dostrzega zmiany na rynku pracy,
- rozumie czym jest działalność wolontariacka,
- potrafi zaplanować swoją drogę do zawodu.

Niezwykle istotne staje się uświadamianie dzieciom
i młodzieży ważności decyzji o wyborze zawodu.
Niezwykle istotna staje się tutaj rola rodziców
i **doradców zawodowych.**

Rola doradcy zawodowego w szkole:

- pełni w szkole rolę animatora działań szkoły w zakresie informacji zawodowej i poradnictwa zawodowego,
- prowadzi zajęcia z doradztwa zawodowego (zajęcia grupowe),
- prowadzi poradnictwo indywidualne,
- decyduje o tym, w jakich sytuacjach należy skierować ucznia na konsultacje lekarskie lub psychologiczne.

Poradnictwo indywidualne

Doradca zawodowy podczas spotkania motywuje ucznia do swobodnego wypowiedzania się oraz aktywnego współdziałania w rozwiązaniu jego problemów (m.in. *rozmowy doradcze, testy, diagnozy, praca z przewodnikami po zawodach*).

Zajęcia grupowe

Pracując w grupie, w atmosferze akceptacji i otwartości, uczniowie mają możliwość dokonania oceny siebie, rozwijania umiejętności podejmowania decyzji dotyczących planowania kariery zawodowej (*m.in. zajęcia warsztatowe np. z zakresu poznania samego siebie, podejmowania decyzji zawodowych, planowania i rozwoju zawodowego oraz z kształtowania umiejętności pozazawodowych, autoprezentacji, sposobów poszukiwania pracy, pisania dokumentów aplikacyjnych, tworzenia własnego portfolio*) a także rozwijania kompetencji społecznych.

Kompetencje społeczne

są nieocenione zarówno w życiu prywatnym, jak i zawodowym.

Wiążą się z charakterem i temperamentem, np. wrażliwością na potrzeby drugiego człowieka, otwartością.

Kompetencje społeczne można jednak szlifować.

Składają się na nie:

- umiejętność motywacji,
- znajomość zasad komunikacji niewerbalnej,
- tworzenie pozytywnego nastroju,
- świadoma autoprezentacja,
- umiejętne prowadzenie rozmów (słuchanie, przetwarzanie informacji, przekonywanie, negocjowanie),
- asertywność,
- radzenie sobie z emocjami,
- efektywne działanie w sytuacjach konfliktowych,
- zarządzanie czasem,
- radzenie sobie z porażką.

Uczeń planując swoją przyszłość edukacyjno - zawodową powinien zdobyć informacje nt.:

ZAWODÓW

- charakterystyka zawodów i specjalności, opisy zadań zawodowych wykonywanych w danym zawodzie, warunków i charakteru pracy, predyspozycje do danego zawodu, przeciwwskazania, możliwości rozwoju zawodowego i zatrudnienia

MOŻLIWOŚCI KSZTAŁCENIA

- oferta edukacyjna szkół na różnych poziomach kształcenia, rodzaje i typy szkół, kryteria przyjęć, zasady rekrutacji, programy kształcenia, zasady egzaminowania i uzyskiwania świadectw

AKTYWNEGO POSZUKIWANIA PRACY

- sposoby poszukiwania pracy, przygotowanie dokumentów aplikacyjnych: cv, list motywacyjny, rozmowa z pracodawcą, analiza ofert pracy

Decyzje dotyczące wyboru szkoły, profilu kształcenia i zawodu mogą być podejmowane tylko dzięki aktualnej informacji edukacyjno-zawodowej.

Źródłami tych informacji są:

- media,
- internet,
- informatory,
- broszury i foldery promujące szkoły,
- ulotki,
- filmy i teczki o zawodach,
- programy komputerowe,
- targi edukacyjne,
- giełdy pracy.

Dodatkowe sposoby zbierania informacji o zawodach:

- spotkania z przedstawicielami zawodów,
- udział w wycieczkach zawodoznawczych,
- wizyty w instytucjach zajmujących się gromadzeniem i udostępnianiem zbiorów informacji zawodowej (*tj. Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej, Szkolny Ośrodek Kariery, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Mobilne Centrum Informacji Zawodowej*),
- czytanie czasopism młodzieżowych, w których można znaleźć opisy zawodów (*tj. Cogito, Viktor Gimnazjalista, Perspektywy*),
- zapoznanie z ofertami szkół (*m.in. udział w dniach otwartych, strony internetowe szkół*),
- rozmowy z rodziną, znajomymi o zawodach, które oni wykonują.

Doradca zawodowy nie tylko w szkole. Gdzie go znaleźć?

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej -Wojewódzki Urząd Pracy,
- Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży OHP,
- Młodzieżowe Centrum Kariery,
- Mobilne Centrum Informacji Zawodowej,
- Akademickie Biuro Karier,
- Powiatowy Urząd Pracy.

Drogi Rodzicu,

pomóż swojemu dziecku odkryć jego możliwości.

Rozmawiaj ze swoim dzieckiem nt. zainteresowań, zdolności,
Umiejętności, wartości, temperamentu, cech charakteru, możliwości intelektualnych,

wtedy łatwiej będzie mu podjąć decyzje dotyczące własnej przyszłości.

Ponadto...

- słuchaj uważnie swojego dziecka,
- rozważ z nim wszystkie czynniki, które mogą być kluczowe dla podjęcia przez niego decyzji,
- pomóż w przygotowaniu listy możliwych rozwiązań,
- zachęć swoje dziecko do przeanalizowania "plusów" i "minusów" każdego rozwiązania,
- pomóż dziecku wybrać najlepsze rozwiązanie,
- chwal za aktywność, wspieraj i bądź ze swoim dzieckiem.

Wspieraj swoje dziecko!

Nie podejmuj decyzji za swoje dziecko i nie krytykuj decyzji swojego dziecka!

W dorosłym świecie predyspozycje, talent, zdolności
to synonimy tej samej, pożądanej cechy.
Bardziej prawdopodobne
jest osiągnięcie mistrzostwa w dziedzinie,
którą się lubi, niż tej, która zostaje nam narzucona.
A co najważniejsze, potencjał tkwi w naszej indywidualności,
we wszystkim, co robimy i kim jesteśmy.

Początek tej długiej drogi odnajdziemy właśnie w trafnych decyzjach w szkole.

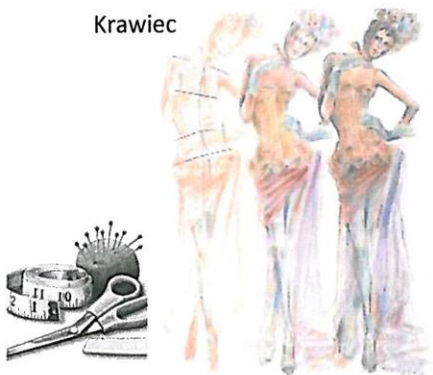

Literatura dla rodzica:

1. Dorota Obidniak, Agnieszka Pfeiffer: Pomagam mojemu dziecku wybrać zawód i szkołę ponadgimnazjalną - Broszura dla rodziców.
2. Krystyna Grzesiak, Beata Zinkiewicz: Poradnik – Kim zostanie moje dziecko.
3. Jak pomóc rozwijać skrzydła – Niezbędnik rodzica gimnazjalisty.
4. Paul Tough: Jak dzieci osiągają sukces?
5. Labirynt zawodów, czyli niewerbalny test predyspozycji i zainteresowań zawodowych uczniów - <http://labirynt-zawodow.progra.pl/>
6. Gra Talent Game - <http://talentgamedownload.pl/>
7. Filmy edukacyjne – <http://doradztwo.ore.edu.pl/multimedia/>

Krawiec

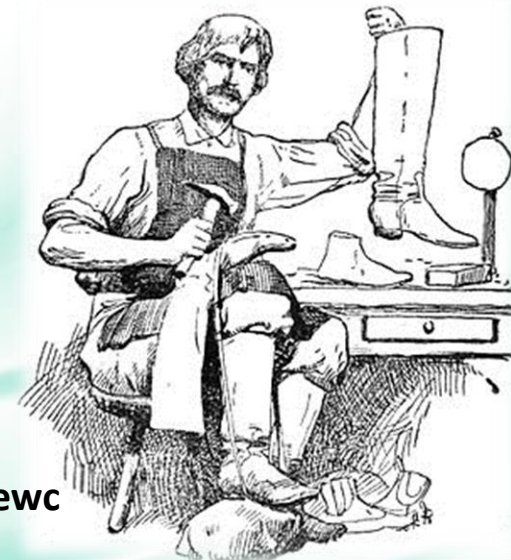
Wszyscy dla wszystkich - Julian Tuwim

Murarz domy buduje,
Krawiec szyje ubrania,
Ale gdzieżby co uszył,
Gdyby nie miał mieszkania?

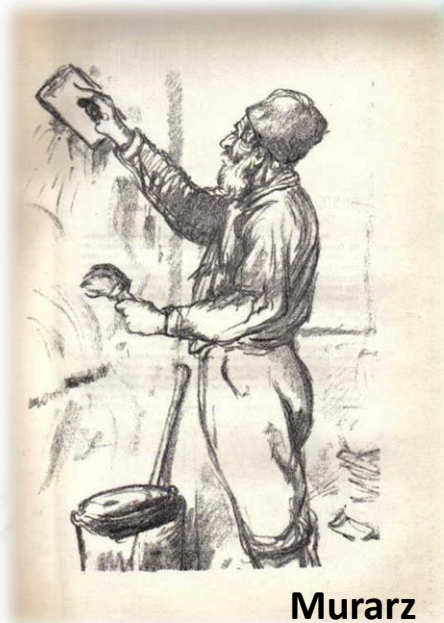
A i murarz by przecie
Na robotę nie ruszył,
Gdyby krawiec mu spodni
I fartucha nie uszył.

Piekarz musi mieć buty,
Więc do szewca iść trzeba,
No, a gdyby nie piekarz,
Toby szewc nie miał chleba.

Tak dla wspólnej korzyści
I dla dobra wspólnego
Wszyscy muszą pracować,
Mój maleńki kolego.

Szewc

Murarz

Piekarz

